

बर्गद्रिष्टि

Bargadristi Weekly

साप्ताहिक

वर्ष ७ अंक २८ पूर्णाङ्क ३१४

२०७९ माघ २ गते सोमबार

Monday, 16 Jan. 2023

पृष्ठ ८

मूल्य रु. १०-

पुनरुत्थानवादीहरू हावी हुने 'ग्राउण्ड' तयार पाँदै संसदवादी दलहरू क्रान्तिकारी माओवादीद्वारा क्रान्तिकारी विरासतको रक्षा

काठमाडौं। नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)ले पृथ्वी जयन्ती (पुस २७ गते) सार्वजनिक विदा दिने र देशब्यापी रूपमा पृथ्वी जयन्ती मनाउने सरकारको निर्णयको विरोधमा माइतीघर मण्डलमा विरोध प्रदर्शन गयो। विरोध प्रदर्शनको कार्यक्रम गर्ने नपाई पार्टीका स्थायी समिति सदस्य रामसिंह श्रीस, स्थायी समिति सदस्य तथा पार्टी प्रवक्ता हरिभक्त केंडेल प्रतीक, पीवीएम तथा अखिल नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघका अध्यक्ष पवनभान श्रेष्ठ, महासचिव फुर्नामोल मोक्तान, पार्टी केन्द्रीय सदस्यहरू शारदा महत, अमीर महर्जन, इन्द्रांशु अधिकारी, कवि बलराम तिमालिसना, पत्रकार अनु निरौला लगायत १८ जना नेता कार्यकर्ताहरूलाई लछारपछार पाँदै प्रहरीले गिरफ्तार गयो। पृथ्वीजयन्तीका विरुद्ध शान्तिपूर्ण रूपमा गर्ने लाग्नेको सामन्य विरोध कार्यक्रममाथि नै नेकपा (माओवादी केन्द्र)का अध्यक्ष समेत रहेका प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डले प्रतिवन्ध लगाए। पार्टी महासचिव मोहन वैद्य किरणले वक्तव्य निकालेर नै प्रहरी दमन, धरपकडको व्यापक

विरोध गर्दै गिरफ्तार नेता कार्यकर्ताहरूको रिहाइ गर्ने जोडार माग गर्नुभयो। अखिल नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघले समेत वक्तव्य जारी गरी दमन र धरपकडाको कडा विरोध गयो। चौतर्फी रूपमा विरोध भएपछि सँझपछ गिरफ्तार नेताहरूलाई रिहाइ गर्ने प्रचण्ड-लामिङ्गानेको गृह प्रशासन बाध्य भयो।

दशवर्ष लामो महान जनयुद्ध,

गरे। क्रान्तिकारी माओवादीले नै आफ्नो सापेक्षतामा क्रान्तिकारी विरासतको रक्षा गयो।

यसैबीच, नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)सहित पार्टी एकताको लागि एकता संयोजन समिति बनाएर गुहकार्य गरिरहेका अन्य दुई वटा पार्टी नेकपा (बहुमत) र नेकपा (मशाल)ले संयुक्त रूपमा वक्तव्य जारी गर्दै पृथ्वीजयन्तीमा सार्वजनिक विदा दिने कार्य प्रचण्ड सरकारको प्रतिगमनकारी निर्णय भएको र सामन्ती राजतन्त्र फर्काउने प्रतिगमापी कदम भएको भदै कडा विरोध गरे।

तीनवटै पार्टीका शीर्ष नेताहरू नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)का महासचिव मोहन वैद्य किरण, नेकपा (बहुमत)का संयोजक धर्मेन्द्र बास्तोला कञ्चन र नेकपा (मशाल)का महासचिव सन्तबहादुर नेपालीले संयुक्त रूपमा हस्ताक्षर गरी जारी गरेको वक्तव्यमा भनिएको छ। "२०६३ साल जेठ ४ गते पुनर्स्थापित संसदद्वारा राजतन्त्रको अन्त्य गर्ने प्रक्रियामा 'श्री ५ को सरकार' नलेख्न र तत्कालीन राष्ट्रिय बाँकी ४ येजमा

पृथ्वी जयन्तीमा सार्वजनिक विदा दिने निर्णयको विरोधमा दुई जना स्थायी समिति सदस्यसहित १८ जना गिरफ्तार

काठमाडौं। पुष्पकमल नारायण शाहको जन्मजयन्तीमा गरेको निर्णयको विरोधमा नेकपा दाहाल नेतृत्वको सरकारले पृथ्वी सार्वजनिक विदा दिने भनी (क्रान्तिकारी माओवादी) सम्बद्ध

सुकुम्बासी समस्या समाधान गर्ने माग गर्दै क्रान्तिकारी माओवादीको ज्ञापन पत्र सिडिओ र आयोगलाई

सर्लाही। नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) सर्लाहीले जिल्लामा रहेका सुकुम्बासीहरूको समस्या समाधान

गर्ने जिल्ला प्रशासन कार्यालय र राष्ट्रिय भूमि आयोगलाई ज्ञापन पत्र बुझाएका छन्। दूलो संख्यामा

सुकुम्बासीहरूको सहभागिता उक्त ज्ञापन पत्र बुझाइएको थियो। ज्ञापन पत्रको पूर्ण विवरणको कपी

अखिल नेपाल जनजाति महासंघले आयोजना गरेको शान्तिपूर्ण विरोध कार्यक्रममाथि प्रहरीले हस्तक्षेप गरेको छ। माइतीघर मण्डलमा गरेको कार्यक्रममाथि हस्तक्षेप गरी नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)का स्थायी समिति सदस्य रामसिंह श्रीस, स्थायी समिति सदस्य तथा पार्टी प्रवक्ता हरिभक्त केंडेल प्रतीक लगायत १८ जना नेता कार्यकर्ताहरूलाई समेत गिरफ्तार गरेको छ।

गिरफ्तारमा पर्ने अन्य नेताहरूमा क्रान्तिकारी माओवादीका पिचिए प्रवनमान श्रेष्ठ, सिसिएमहरू शारदा महत, आकाश महर्जन, पुष्पकमल मोक्तान, शिव श्रेष्ठ, इन्द्रांशु अधिकारीसहित

बाँकी ७ येजमा

एमसीसी परियोजनाको विरोधमा उत्रेका स्थानीयको आन्दोलनमा प्रहरी हस्तक्षेप

काठमाडौं। काठमाडौंको शान्तिपूर्ण हस्तक्षेप गरेको छ। कुनै हालतमा सबस्टेशन निर्माण गर्ने नदिने तयारीका साथ बडायक्षसहितका स्थानीय आज आन्दोलनमा उत्रिएपछि नेपाल विद्युत प्राधिकरणले प्रहरी लगाएर

हस्तक्षेप गरेको हो।

त्यसअधि प्राधिकरणका कर्मचारी सर्वेका लागि त्यहाँ पुढा स्थानीयले चर्को नाराजाजीसहित अवरोधको प्रयास गरेको थिए। स्थानीयको बाँकी ४ येजमा

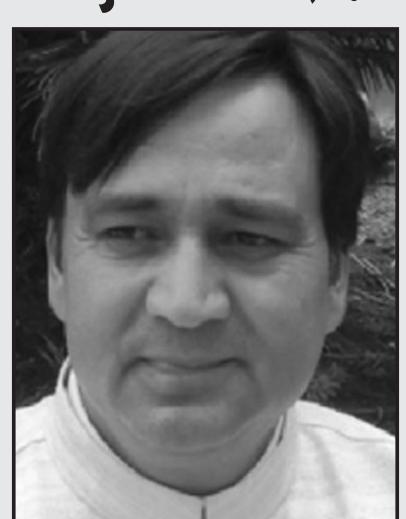
माओवादमाथि विश्वास गर्नेहरू बीचको एकताको प्रश्न

माओवाद भनेको वर्तमान युगको मार्क्सवाद-लेनिनवादको प्रयोगको एउटा विस्तार र विकसित चरण हो। यो माओले चीनीयाँ क्रान्तिको कोर्सका दौरान, समाजवादी नीर्माणको प्रक्रियाको दौरान, आधुनिक संशोधनवाद विरुद्धको लडाइमा, र खासगरी महान सर्वहारा सास्कृतिक क्रान्तिको दौरान यसको विकास गर्नु भएको हो। माओवादको योगदानहरूको चर्चा गर्दा त्यसमा निर्माणको प्रमुख छन्:

प्रथम अन्तरविरोधहरूको सिद्धान्त, ज्ञानको सिद्धान्तको विकास र 'जनताबाट लिए जनतालाई दिनेको मास लाइनको सुत्रवद्धता, दोस्रो नयाँ जनवादको सिद्धान्त, औपनिवेशक तथा अर्थ(नव)औपनिवेशक देशहरूको लागि क्रान्तिको मार्गको सुत्रवद्धता र क्रान्तिका तीन जाडागरी हतियार-पार्टी, जनताको सेमा र संयुक्त मोर्चाको निर्माण, तेस्रो दृष्टकालिन जनयुद्धको सिद्धान्तको विकास र

फौजी युद्धको सिद्धान्तको विकास, चौथो दुइ लाइन सङ्ख्याको बुझाइमा आधारित सर्वहारा पार्टीको सङ्गठनात्मक सिद्धान्तको विकास, सुदूरकरण अधियानहरू र आलोचना र आत्मालोचना, पाँचौ चीनीयाँ र सोसेयित अनुभवको आधारमा समाजवादको राजनीतिक अर्थशास्त्रको विकास र समाजवादी रूपान्तरणको प्रक्रियामा अन्तरविरोधहरूको सही सञ्चालनद्वारा समाजवादी निर्माणको प्रक्रियाको द्वन्द्वात्मक बुझाइ, र छैटै र अति महत्वपूर्ण, समाजवादलाई मजबूत बनाउन, आधुनिक संशोधनवादका विरुद्ध लडन र युँगीवादको उन्नर्स्थापनहरू रोकन सर्वहारावर्गको अधिनायकत्व अन्तरगत निरन्तर क्रान्तिको सिद्धान्त र यसको ठोस परावर्तन माओको नेचुत्वमा चीनमा चलाइएको महान सुरक्षितका क्रान्तिमा देखियो।

यसरी मार्क्सवाद, लेनिनवाद, र माओवाद आपसमा बाँकी ७ येजमा

● हुकुमबहादुर सिंह ●

सम्पादकीय

नागरिकको जीवनप्रति उदासिन राज्य

आइतबार विहान भएको हवाई दुर्घटनामा परी चालकदलका चार सदस्यसहित ७२ जनाले ज्यान गुमाएका छन् । नेपालमा भएका हवाई दुर्घटनाको इतिहासलाई हेर्ने हो भने यो १०८ औं दुर्घटना हो । दुर्घटनापछि सरकारले छानबिन समिति बनाएको छ । सरकारले रास्त्रिय शोकको घोषणा गर्दै सोमबार देशभर सार्वजनिक विदा दिने निर्णय गरेको छ । तर विगतका घटनाक्रमहरूलाई हेर्ने हो भने सरकारले हवाई दुर्घटनापछि छानबिन समिति बन्छ, छानबिन हुन्छ किति त छानबिन समितिको प्रतिवेदन सावजनिक नै हुँदैन, किति सार्वजनिक भए पनि प्रतिवेदनको कार्यान्वयन हुँदैन । पटक-पटक छानबिन समिति गठन गरेर प्रतिवेदन दिइए पनि दुर्घटनामा न्यूनीकरण हुनुको साटो दुर्घटनाको ग्राफ भने भने बढावो छ ।

किन हुच्छ नेपालमा यति धेरै विमान दुर्घटना ? नेपाल नागरिक उड्हयन प्राधिकरणको सन् २०१८ देखि २०२२ सम्पर्को 'नेपाल उड्हयन सुरक्षा योजना' मा नेपालमा हवाई उडानमा सुरक्षाको जोखिम विभिन्न ६ कारणले हुने उल्लेख गरिएको छ । विश्वव्यापी उड्हयन सुरक्षा योजना (जीएएसपी) र क्षेत्रीय उड्हयन सुरक्षा योजना (आरएएसपी)को अनुरूप विकास गरिएको यो योजनामा नेपालमा हवाई दुर्घटना हुने प्रमुख कारणहरू भौगोलिक अवस्था, उडानका क्रममा जहाज अनियन्त्रित हुनु, मिड एयर कोलिजन, मानवीय त्रुटी लाग्यतका कारणहरू औल्याइएको छ ।

प्राधिकारणको २०२२ को सुरक्षा प्रतिवेदनमुसासार सन् २०२१ मा नेपालको हवाई क्षेत्रमा देखिएका ९८६ जोखिमहरूमध्ये ४३ प्रतिशत संगठनको कारण भएको उल्लेख गरिएको थियो । त्यस्तै, २० प्रतिशत जोखिम प्राविधिक, १८ प्रतिशत वातावरणीय कारण, ८ प्रतिशत मानवीय कारण र ११ प्रतिशत अन्य कारणले गर्दा जोखिम देखिएको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।

मानवीय क्षतिको हिसाबले आइतबार पोखरामा यती एयरलाइन्सको विमान दुर्घटना आन्तरिक उडानतर्फको सबैभन्दा दूलो हो । काठमाडौँबाट पोखराका लागि उडेको एनवाइटी- ६९१, नाइन एन-एनसी जहाज दुर्घटना हुँदा दूलो जनधनको क्षति भएको छ । हालै सञ्चालनमा आएको पोखरा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा परीक्षण उडान गरेकै जहाज दुर्घटनामा परेपछि राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा यसको दूलो चर्चा भएको छ । यती एयरलाइन्सको जहाज ८ महिनाको अवधिमा दुई दूला दुर्घटना भएको छ । एउटै कम्पनीको जहाज यति छोटो समयमा दुर्घटना हुनु सामान्य विषय होइन । घटनालाई गम्भीर रूपमा लिए अध्ययन अधि बढाउन आवश्यक रहेको विज्ञहरू बताउँछन् ।

हवाई दुर्घटनापछि गठन गरिने छानबिन समितिले दिएका प्रतिवेदन कार्यान्वयन हुन नसकदा समस्या दोहोरिने गरेको विज्ञहस्त्रको भनाइ छ । सरकारले हवाई दुर्घटनालगाउते अनुसन्धानका लागि पटक-पटक उच्चस्तरीय छानबिन समिति बनाउने, प्रतिवेदन तयार पार्ने र कार्यान्वयनका लागि सिफारिस गर्ने गरेको छ । तर प्रतिवेदन कार्यान्वयन गर्नेतर्फ ध्यान दिन नसकदा समस्या दोहोरिने गरेको छ । हवाई दुर्घटनामा परी हजारौ नागरिकले ज्यान गुमाइसकेका छन् । तर राज्यको उदासिनतामा भने कुनै सुधार आएको छैन ।

हवाई दुर्घटना मात्र होइन नेपाल प्रहरीको तथ्यांकअनुसार
नेपालमा दैनिक सरदर १० वटा सडक दुर्घटना हुने गरेका छन् । यस
आधारमा घण्टामा कम्तीमा तीनवटा सडक दुर्घटना भइरहेका हुन्छन् ।
बितेको १० वर्षमा नेपालमा सडक दुर्घटनाको संख्या डरलागदो गरी
बढिरहेको तथ्य विज्ञहरूले औल्याउने गरेका छन् । वर्षमा करिब ३
हजार जनाको ज्यान दुर्घटनाका कारण जाने गरेको छ । हाल वर्षमा
३३ हजारभन्दा बढी दुर्घटना हुने गरेका छन् ।

सदक दुर्घटना हो सब का हवाई दुर्घटना यी सबै राज्यको शासन व्यवस्थासँग प्रत्यक्ष रूपमा जोडिने र अन्तरसम्बन्धित विषय हुन् । राज्य नै कमिसन र भ्रष्टाचारमा चुरुम्प दुबेको छ । सरकारी तथा निजी क्षेत्रमा 'नाफा' र 'फाइदा'का लागि वस्तु र सेवाको गुणस्तरमा जाहिल्यै सौदाबाजी गर्ने गरिएन्छ । सदक सवारी वा हवाई सवारीका प्रार्थिक, व्यवस्थापकीय पाटो कर्ति जनमत्री छ भन्ने अनुगमन गर्ने प्रणाली नै भ्रष्ट भएपछि धैरे हेलच्याक्राइं, लापरबाही र गैरजिम्मेवारीपन बढेर गएका छन् । समग्र राज्यव्यवस्थाको भ्रष्ट चरित्र, कमिसनखोरी, निकम्मापन, नालायकी चरित्रको एकमुष्ट मूल्य जनसर्वाधारणले चुकाउनु परिहेको छ ।

प्रष्टाचार र कामिसनके कारण सड़क पर्व हुन्न, प्रावायकहसाबल
उपयुक्त हुने गरी सर्वे गरेर बाटो खनिएको हुन्दैन, गाडीका पार्टुपुर्जा र
ट्राईभरहस्को लाइसेन्सको चेकजाँचमा नै धुस र कमिसनको चलखेल
हुन थालेपछि वस्तु र सेवाको गुणस्तर कमसत हुने र परिणामतः आप
नागरिकले ज्यान गुमाउनुपरेका धैरे तथ्यहरू सार्वजनिक नै छन् । तर
यस विषयमा यो संसदीय राज्यव्यवस्थामा बसेका शासकहरू कहिलै
जिम्मेवार, जवाफदेही र जनउत्तरदायी बनेका छैनन् । यो संसदीय
व्यवस्था रहेसम्म आप जनसंरक्षाधारणले अकालमै ज्यान गुमाउनुपर्ने
स्थितिमा सुधार आउने देखिन्न । राज्यव्यवस्था समूल चरित्रमा नै बदलाव
नआएसम्म व्यवस्थाले दिने वस्तु र सेवाको गुणस्तरमा परिवर्तन आउँदैन ।
यस्तर्फ आप नागरिकको ध्यान जान जस्ती छ ।

परिवर्तनको सम्बाहक

ମୁଲବାଟୀ

सरातथ्य निषेध खबर तथा

www.moolbate.com

नेपालको संसदीय राजनीतिमा बढ्दै गएको संकट

● डा. केशव देवकोटा ●

दलहस्तको भूमिका उल्लेख्य थियो । जसलाई पश्चिमा निकट भनि प्रचार गरिएका देउवालगायतका नेताहस्तले स्वीकार गरेको देखिएको थियो । एमसीसी नेपालको संसदबाट पारित भएको घोषणा गरिएपनि कुन, कुन पार्टीका कठिनासा सांसदको समर्थनमा सो प्रस्ताव पारित भएको थियोभन्ने कसैले पनि बताउन सक्ने अवस्था हैन । त्यसपछि तत्कालीन सरकारले रुम-युक्रेन मामिलामा तताष्ट रहने भारतीय नीति बिपरित युक्रेनको समर्थनगर्दै आफूलाई अमेरिकी सैन्य संगठन नेटोको निकट देखाउने प्रयास गरेको थियोभन्ने पछिल्लो समयमा नेपालमा अर्को बिवादास्पद अमेरिकी योजना एसपीपी लागूगराउने प्रयास गरेको थियो । जसमा नेपालका छिमेकी चीन र भारत बिपक्षमा उभिएपछि पत्र पठाएको/नपठाएको लगायतका आलटालग्दै स्थगित गराइएको थियो । त्यसपछि भएको मसिर चारको निर्वाचनमा नेपाली काग्रेस एकलै उठेर बहुमतकासाथ सरकार गठनगर्न चाहान्न्योभन्ने माओवादी केन्द्र र एकीकृत समाजवादी लगायतका केही दलहरू नेकालाई एकत्र निर्वाचनमा जान नदिने प्रयासमा थिए । जसदेवार्दी १०ीहस्तकाबीचमा चुनावी तालमेलको मुद्दा मिलाउनका लागि भाउ दुईमहिना लागेको गियो । त्यसबीचमा तत्कालीन देउवा नेतृत्वको पाँच दलीय सत्ता गठबन्धनभित्रै भारत पक्षियहस्तको शुरुमा तीन दलीय र पछिल्लो समयमा दुईदलीय उप-गठबन्धन बनाउने प्रयास पनि गरिएको थियो । अन्तमा पाँच दलीय गठबन्धनमा रहेको एउटा घटकलाई एमालेतिर पठाइएको थियोभन्ने

चारवटा दलले बढो कठीनताका साथ चुनावी तामेल गरेका थिए । जसपा एमालेको गठबन्धनमा पुगेपन माओवादी केन्द्र र एकीकृत समाजवादीसँगको सहकार्यमै थियो । जुन आज पर्यन्त काथयै छ । भनिन्छ अब उनीहरूको एउटै पार्टी बन्दैछ । जसले गर्दा मसिर चारको निर्वाचनमा तत्कालीन सत्ता गठबन्धन, त्यसभित्र रहेका घटकहरू र एमाले लगायतका दलहरू कसैले पनि बहुमत हाशिलग्न सकेन् । एमालेले संसदको विघटनगर्नु ०७२ को संविधान बिपरितको कार्य भएको प्रचार गरेर त्यसलाई 'प्रतिगमन'को बिल्ला लगाइएको थियो ।

यथार्थमा त्यो इन्डो पश्चिमा शक्तिलाई एक गराउने कडीमात्र थियो । किनकी एमाले पनि ०७२ को संविधानको निर्माणकर्ता र संसदीय राजनीतिकै पक्षकाति नेपाली काङ्ग्रेस र माओवादी केन्द्रस्तै पार्टी हो । मसिर चारको निर्वाचनको सम्पूर्ण परिणाम सार्वजनिक भाएपछि भारतीय र पश्चिमा शक्तिकाबीचमा नेतृत्व कस्ले लिनेभने बिवाद देखिएको थियो । नेकां अन्तत सकेसम्म अल्पमतको एकल सरकार गठन गरेर सत्ताका

विमान दुघटनाप्रति अन्तर्राष्ट्रीय समुदायद्वारा गहिरो दुःख व्यक्त

का ठ मा डा॑ ।
पोखरामा आइतबार भएको
विमान दुर्घटनाप्रति अन्तर्राष्ट्रिय
समुदायले पनि गहिरो दुःख व्यक्त
गरेको छा घटनाप्रति रुस, भारत,
चीन, पाकिस्तान र अमेरिकाले
दुःख व्यक्त गरेका छन्। रुसका
राष्ट्रपति भ्लादिमर पुटिनले
राष्ट्रपति विद्यारेवी भण्डारीलाई
घटनाप्रति दुःख व्यक्त गर्दै
समवेदना सन्देश पठाएका छन्।
सन्देशमा उनले नेपाल र
नेपाली जनतालाई समवेदना
प्रकट गरेका छन्। भण्डारीलाई
पठाएको सन्देशमा उनले
पुटिनले मृतकका परिवारजन
र साथीप्रति सहानुभूति व्यक्त

गरेका छन्।
भारतका विदेशमन्त्री एस
जयंशकरले पोखरामा भएको
विमान दुर्घटनाबाट आफू मर्माहित
भएको द्वीपमा उल्लेख गरेका
छन्। उनले मृतक परिवारप्रति
सहानुभूति व्यक्त गरेका छन्।

चिनियाँ राजदूत छन सोइले
घटनाप्रति गहिरो दुःख व्यक्त
गरेका छन् 'पोखरामा भएको यति
एयरलाइन्सको विमान दुर्घटनाले
म निकै स्तब्ध छा यस दुःखद

घडीमा हाप्रो विचार नेपाल
जनताको साथमा छ मृतकहरूप्रति
गहिरो समवेदना, शोक सन्तप्त
परिवारहरूप्रति समवेदना प्रकट
गर्न चाहन्छ ट्वाईट्या उनले

भनेका छन्

पाकिस्तानको राष्ट्रिय सभाका सभामुख राजा पर्भेज अम्बफ र उपसभामुख जहिद अक्रम दुरानीले विमान दर्घटनाप्रति गहिरो

समवेदना व्यक्त गरेका छन्।
 'यो शोकको घडीमा पाकिस्तान
 नेपाली जनता र सरकारसँग
 ऐक्यबद्धता जनाउन चाहन्छ'
 उनीहरूले ट्रूटीमा भनेका छन्।
 पाकिस्तानी विदेश मन्त्रालयले
 विज्ञप्ति जारी गरी दुर्घटनाप्रति
 दुःख व्यक्त गर्दै शोकको घडीमा
 पाकिस्तान नेपाली जनताको
 साथमा रहेको उल्लेख गरेको
 छ 'पाकिस्तान सरकार जहाज
 दुर्घटनामा अमूल्य जीवन
 गुमाउनेप्रति समवेदना व्यक्त गर्न
 चाहन्छ दुर्घटनाप्रति हामी दुखित
 छौं। मृतकका परिवारप्रति हाम्रो
 पापा कू' विज्ञप्तिमा शर्मिलासे ल

સાથ છે વિજ્ઞાતમા ભાનપકા છી
 નેપાલસ્થિત અમેરિકી
 દૂતાવાસલે ટ્વિટ ગર્દે દુર્ઘટનાપ્રતિ
 દુઃખ વ્યક્ત ગરેકો છા “હાર્પી યો
 દુઃખદ ઘટનાપ્રતિ દુખિત છૌં હાર્પીલે
 ઘટનાસ્થળ નિયાલિસ્ટેકા છૌં કુનૈ
 પનિ અમેરિકી નાગરિક ફરેકો ભને
 જાનકારી હાર્પીલાઈ છેના હાર્પી યસ
 ઘડીમા પીડિત પરિવારકો સાથમા
 છૌં દત્તાવાસલે ભનેકો છી

माओवादी जनयुद्ध कस्तुगत विकासको उपज

● भक्तबहादुर श्रेष्ठ ●

माओवादी जनयुद्ध अहिले सबै पत्रपत्रिकाको मसला बनेको छ, नेपाली जनतामा पनि यो चर्चाको विषय बनेको छ । त्यसैले यहाँ जनयुद्ध के हो, यसका पछाडि केकस्टो दर्शन, सिद्धान्त रहेको छ र यो कसरी विस्तुरित्थितको उपज भएको छ भन्ने कुराको जानकारी दिने जमर्को गरिएको छ ।

ने.क.पा. (माओवादी) ले
०५२ फागुन १ गतेदेखि जनयुद्ध सुरु
गरेको घोषणा गरेर आफ्नो क्रियाकलाप
अधि बढाउंदै लगेको छ । नेपालको

अर्धसामन्ती र अर्धऔपनिवेशिक
अवस्था खतम पारी नयाँ जनवादी
व्यवस्थाद्वारा नयाँ नेपालको निर्माण
गर्नु यसको उद्देश्य रहेको छ । जनयुद्ध
मुख भएपछि तलाउको पानीमा ढुङ्गा
हान्दा छालहरू उठेर्हैं नेपाली समाजमा
अहिले एउटा नयाँ हलचल पैदा भएको
छ । यसको समर्थन र विरोधमा स्वरहरू
मुञ्जिन थालेका छन् । यसले नेपालको
सिमाना नाघेर सात समुन्द्र पारि पनि
हलचल पैदा गरेको छ । यसले शोषक
वर्गिको रङ्गमहलमा भूकम्प नै ल्याइदिएको
छ । त्यसले सामान्य नियमकानुन,

१४१ । (पत्तरा लोभाय लिपनामानु),
नैतिकता र मानवीय मूल्यमान्यता कुनैको
पर्वाह नगरेर शासकर्वगले जथाभावी
दमनयन्त्र चलाएको छ । माओवादीहरूले
कार्यनीतिक रूपमा प्रतिक्रियावादी वर्ग
बलियो देखिए पनि रणनीतिक रूपले
तिनीहरू कमजोर हुन्छन् भनेर गरेको
व्याख्या दमनपूर्ण क्रियाकलापले गर्दा सही
सिद्ध भएको छ । माओवादीहरूले देश र
जताको उत्थान र विकासका साथै शासक
वर्गको राष्ट्रधाती र जनघाती कदमहरूको
विरोध गरेका छन् । नेपालका शोषित वर्ग
र आमूल परिवर्तनकारी जनतामा ऐटा
नयाँ शक्ति र गतिको संचारको अनुभूति
जनयुद्धले पैदा गराएका सङ्केतहरू देखापर्न
थालेका छन् ।

यति थोरै अवधिमा यसले किन
यसरी प्रचार पायो र यो किन यस्री धनीभूत
भएर आयो ? सरकारले यस्तो निरङ्कुशा
भएर नाज्ञो रूपमा दमन गर्दा पनि किन
यो भन्भनू मुस्लो बनेर आइहेको छ ?
यसलाई मुट्टीभर व्यक्तिको आतङ्ककरी
क्रियाकलाप[] भनेर पनि सरकार आतिएर
यत्रो दमन गर्न किन उद्दत हुन्छ ?
जनताले यसको उत्तर खोजिरहेका छन् ।
त्यसैले माओवादी जनयुद्धलाई गम्भीरका
हेर्न आवश्यक छ ।

जनयुद्धलाई मान्छेले गहिराइपूर्वक
नहेरी आआफ्नै मनोगतवादी कोणबाट
पैदा हुनु जावश्यक छ ।

हेर्नेगरेका छन्। कसैले यसलाई यो अग्रामपन्थी गतिविधि हो र अन्ततः दक्षिणपन्थी अवसरवादमा पतन हुन्छ^३ भनेका छन्। कसैले ^४मध्यपार्श्व महत्वाकाङ्क्षालाई, कसैले ^५जनताबिनाको जनयुद्धलाई, कसैले ^६आतঙ्ककरी क्रियाकलापलाई, कसैले ^७बाह्य नकललाई र कसैले ^८जडसूत्रवादी चिन्तनको उपजलाई भनेका छन्। यसप्रति सकारात्मक धारणा राख्नेहरूले बाटो त त्यही हो, तर समय भन्दा आगामै भयो^९ भनेका छन्। सर्वप्रथम यस जनयुद्धलाई निम्नपुँजीवादी स्वार्थबाट मुक्त भएर, पूर्वग्रही धारणा नाराखेर, देश र जनताको भयावह अवस्थालाई दृष्टि दिएर र शासक वर्गहरूको राजनीतिक भ्रष्टाचार, अपराधीकरण सबै कुरालाई समर्पित रूपमा हेर्दै, समाजलाई गतिशील र परिवर्तनशील रूपमा बुझ्ने कोसिस गच्यो भने यसलाई सहजैसित बुझन सकिन्छ। यसलाई आदर्शवादी दृष्टिकोणबाट होइन, द्वन्द्वात्मक भौतिकवादका मूलभूत सिद्धान्तका आधारमा हेर्याँ भने ऐना जरितकै छलक्क हुनेछ र माथि लगाइएका आरोपहरू सबै अनर्गल

०४६ सालमा निरझुश व्यवस्थाको विरुद्ध जनताले आफ्नो मुक्ति र सही प्रजातन्त्रका लागि प्राणको बाजी लगाउ । प्रतिक्रियावादी वर्गहरुका बीचमा कुर्सी साटासाट गर्ने नाटकसिवाय जनताका लागि अरु कुनै उपलब्धि भएन । प्रजातन्त्र प्राप्तिको ठूलो द्वाङ् फुके पनि त्यो प्रजातन्त्र, भ्रष्टाचारी, तस्कर, काला बजारिया र कमिसनखोरका लागि मात्र आयो, साधारण जनताले उपभोग गर्न पाएनन् । निरझुश व्यवस्था र संसदीय व्यवस्थामा कुनै दृष्टिले पनि भिन्नताको बोध भएन । शोषण र दमनका लागि नयाँ र पुराना शोषकवर्गबीच एक किसिमको मेलमिलापजस्तो मात्र भयो । यसबाट मुक्तिका लागि जनताले शान्तिपूर्ण ढङ्गले आन्दोलन गरे । तर सरकार बुट, लाठी, गोली, जेल, नेल, हत्या र दमनमा उत्रियो । जनताले संसदीय प्रजातन्त्रको कुरुप अनुहार स्पष्टै देखे । पशुहरु त आफ्नो सुरक्षाका लागि आफ्नो भएको हतियार प्रयोग गर्न्हन् भने मान्छेहरु हमेसा दास बनेर बस्न सक्तैनन्, त्यसको विकल्प खोज्ञन् । माओवादी जनयुद्ध त्यही विकल्पका रूपमा देखापायो । शोषक वर्ग आफ्नो शोषकीय व्यवस्था कायम गर्न जनहत्या र राज्यआतङ्क मच्चाउँछ भने त्यसबाट मुक्त हुन जनताले पनि हतियार उठाउनु अपराध होइन

सावित हुनेछूँ । आदर्शवादीहरूले यस्ता
कुरा बुझन सक्नैन् । सबै प्रतिक्रियावादी
वर्गहरूको दृष्टिकोण आदर्शवादी
हुनछ किनभने उनीहरू हरेक चीजलाई

भएका वर्गसङ्घर्षका सामग्रीहरूलाई व्यवस्थित गरेर संश्लेषित र उच्च रूपमा यो जनयद्ध भएको छ ।

जनयुद्ध प्रतिक्रियावादीहस्तको राज्यशक्तिका अगाडि कमजोर रूपमा देखिन्छ । तर कुनै पनि नयाँ शक्ति, नयाँ विचार पहिला कमजोर र अल्पमतमा हुन्छ । तर त्यो गतिशील विकासको अवस्थामा हुन्छ । त्यसैरी कुनै पनि पुरानो शक्ति र पुरानो विचार राज्यशक्तिको आडमा पहिला शक्तिशाली देखिन्छ, तर बहुसङ्ख्यक जनताको चाहना विपरीत चल्ने हुँदा त्यो विनाशको अवस्थामा हुन्छ । माओवादी जनयुद्धले नयाँ विचारको प्रतिनिधित्व गर्दै विकासको गतिलाई समातेर बहुसङ्ख्यक शोषित वर्गको मुक्तिका लागि र राष्ट्रिय स्वाधीनताका लागि लडेको देखिन्छ । यसको उल्टो शासक वर्गले शोषकीय व्यवस्था कायम राख्न, सामन्त, दलाल पुँजीपति वर्गको अधिनायकत्व कायम राख्न राज्यशक्तिको दुरूपयोग गरिरहेको छ । त्यसैले यिनीहस्तले आम्फो वर्गस्वार्थको लागि साप्राज्यवाद तथा विस्तारावादलाई राष्ट्रिय अस्मिता लुटाउने काम गरिरहेका छन् ।

अहिलेको नयाँ र पुराना विचारको सङ्खर्षको मूर्त रूप नै माओवादी जनयुद्ध हो । ऐतिहासिक भौतिकवादी टृष्णिकोणबाट हेर्दा नयाँ र पुराना विचारको बीचको सङ्खर्षमा नयाँ विचारको विजयले इतिहासको गतिलाई अधिक बढाउँछ भने पुराना प्रतिक्रियावादी विचारको विजयले इतिहासको गतिलाई, विकास र प्रगतिलाई अवरुद्ध पार्दछ । अनेक आरोह-अवरोह पार गरेर भए पनि अन्ततः नयाँ विचारको नै विजय हुन्छ । तर यस्तो विजयलाई सरल र सहज रूपमा लिनु हुँदैन । यसको विकासको प्रक्रिया भीषण वर्गसङ्खर्षबाट, विभिन्नर घुमाउरो बाटो हुँदै सतहबाट गहिराइतर हुँदै अगाडि बढछ ।

त्याग र वलिदानले मात्र पनि
ऋण्टिकारी परिवर्तन ल्याउन सकिंदैन ।
त्यसका लागि वस्तुगत अवस्थाको सही
विश्लेषण, अन्तर्विरोधको विशिष्टताको
सही पहिचार पनि आवश्यक छ । यसमा
सचेतन पक्षको अथवा नेतृत्व पक्षको पनि
महत्वपूर्ण भूमिका हुन्छ । द्वन्द्ववादलाई
सिर्जनात्मक ढंगले व्यवहारमा लागू
गर्न नेतृत्व खप्पीस बन्नुपर्दछ । सही
व्यवहारका ऋणमा नै जागृतिको लहर
आँखांडि असाधारण परिवाप तिनीभाप

आउछ र आमगत शाकमा पनि विकास हुन्छ । व्यवहाराबाट नै नयाँन्यांहँ प्रगतिका मार्गका ढोकाहरू खोलिलै जान्छन् । एकाथरीहरू सर्वहारा संस्कृतिको विकास गरेर मात्र कम्युनिस्ट पार्टीको गठन गर्नुपर्छ र जनतामा पनि त्यस्तो संस्कृतिको विकास गरिसकेपछि मात्र क्रान्तिको सुरुवात गर्नुपर्छ भन्ने शिक्षा दिन्छन् । माओवादीहरूले चाहिँ वर्गसङ्घर्षद्वारा नै त्यस्तो सर्वहारा संस्कृतिको विकास हुँदैजान्छ भनेर व्यवहारलाई प्राथमिकता दिएको देखिन्छ । क्रान्तिकारी परिवर्तनका लागि क्रान्तिकारी चिन्तन र प्रयास नै पहिलो महत्वपूर्ण कदम हो भन्ने भनाइ माओवादीहरूको छ । पहिला व्यवहार अनि ज्ञान, फेरि व्यवहार, फेरि ज्ञान यसरी नै ज्ञानले उच्चस्तरमा विकास गर्दै जान्छ भन्ने कुरा भौतिकवादी द्वन्द्ववादको माओवादी ज्ञानसिद्धान्त हो । यही सिद्धान्तलाई माओवादी आत्मसात गरेको देखिन्छ । यसै हुनाले माओवादी जनयुद्धलाई नेपालको ऐतिहासिक विकासक्रमको अनिवार्य उपज भनिएको हो । यो कुनै कल्पनाको आधारमा भनिएको होइन । यसो भन्नुमा दार्शनिक र सैद्धान्तिक आधारहरू छन् ।

र परिवर्तनशील छ। यो गतिशील र परिवर्तनशील बनाउने तत्व अरूप कही नभई त्यस भित्रकै अन्तर्विरोधहरू हन।

नेत्र वस्त्र भिन्नक्रिया असाधारण हुए। कुनै पनि स्वस्तुभित्र एकता र सङ्घर्ष साथसाथै रहेको हुन्छ। एकता भनेको सापेक्षित स्थिति हो, एकता सर्तबद्ध र बाध्यात्मक हुन्छ। सङ्घर्षको पक्षले विकास र गति प्रदान गर्दछ। यसक्रमले समाज पनि रूपान्तरण हुँदै आएको छ। त्यसैले एकता भनेको सापेक्ष र सङ्घर्ष भनेको निरपेक्ष हुन्छ। कान्तिकारीहरूले यही सङ्घर्ष पक्षलाई ध्यान दिएर विकासशील पक्षलाई लिएर त्यसभित्रका अन्तर्विरोधहरू ठम्याएर कान्तिकारी दिशा निर्धारण गर्दछन्। उत्पादक शक्ति र उत्पादनसम्बन्धको अन्तर्विरोधले समाजमा वर्गसङ्घर्ष जन्माएको हो। यसलाई समाधान गर्ने प्रक्रियाका बीचबाट गति पैदा गराएको लाग्ने तदित्पात्तिर्वार्ता अपि तदापात्तो लो।

हा र इत्तहासलाई आध बढाएका हा ।
नेपाली समाजको विकासको वरण भर्खर सामन्ती अवस्थाबाट उङ्गीजादी अवस्थातिर पाइला बढाउँदैछ । साम्राज्यवादको नेपालका सामन्तवर्गसँगको गठबन्धनका कारणले राष्ट्रिय पुँजीजादको विकासलाई अवरुद्ध परेको छ । सामन्तवाद र साम्राज्यवादको मिलापबाट वर्तमान राज्यसत्ता बनेको हुनाले साम्राज्यवादको यसमा बलियो यकड रहेको छ । नेपाल अर्धसामन्ती र अर्धऔपनिवेशिक अवस्थामा रहेको छ । खासगरी राजनीतिक, आर्थिक र सांस्कृतिक रूपले भारतीय विस्तारवादी शासकवर्गको अर्धउपनिवेश बनेको छ । सन् १९१६ को सुगौली सन्धिदेखि नेपालको सामन्ती शासक वर्गले आफ्नो राष्ट्रिय चरित्र गुमाई बृत्यस-भारतको अर्धउपनिवेश बन्यो । त्यसबलादेखि आजपर्यन्त भारतीय विस्तारवादी चङ्गुलबाट नेपाल मुक्त भइसकेको छैन । यही अवस्था नै नेपालको विकास र प्रगतिमा बाधक बनेको छ । स्वाभिमानी नेपाली जनताको मुख्य चिन्ताको विषय यही रहेको छ । त्यसैले नेपालका क्रान्तिकारी कम्युनिस्टहरूको उद्देश्य नेपालमा सामन्तवादी शोषण खत्म पारी जनवादी व्यवस्था ल्याउनु रहेको छ । ने.क.पा. (माओजावादी)ले पनि यसै रेणैतिक लक्ष्य राखेर जनयुद्ध सुरु

नेपालमा कम्युनिस्ट पार्टी गठन भएको पुगनपुगा पाँच दशक भयो । तर पहिलो महाधिवेशन (जनवरी १९५४) देखि नै कम्युनिस्ट पार्टीभित्र संशोधनवादको प्रवेश भई ऋतान्तिकारी आन्दोलनले भडकाउको रूप लियो । दोस्रो महाधिवेशन (सन् १९५७) पछि त पार्टीमा राजावादी कम्युनिस्ट हाबी भए । तेस्रो महाधिवेशन (१९६२) पनि संशोधनवादबाट मुक्त हुन सकेन, पार्टी भन्न विशङ्खलताको अवस्थामा पुयो । त्यसेगरी वि.सं. २०२८ मा भापाकान्ड भयो भने संशोधनवादीहरूबाट पार्टीलाई मुक्त पार्न क्रान्तिकारीहरूद्वारा वि.सं. २०३१ मा चौथो महाधिवेशन सम्पन्न भयो । त्यसपछि अनेक आरोहउवरोह धातप्रतिधात र विचारधारात्मक सङ्घर्षहरू चल्दैगए । लामो समयसम्पर्क प्राप्त अनुभव र ज्ञानलाई संशलेषित र परिमार्जित गर्दै अन्ततः मार्क्सवाद-लेनिनवाद-माओवादको हतियारले ने.क.पा. (माओवादी) सुसज्जित भयो । त्यही वैचारिक हतियारका आधारमा माओवादीहरूले यस जनयुद्धको तीर चलाएका छन् ।

लागू गर्न नसक्नु थियो । निम्नपृष्ठीवादी चिन्तनप्रवृत्ति व्यक्तिगत स्वाधमा जोड र उत्सर्गको भावनामा कमी आदि

र उत्सूका मनवाना कम जाए
कारणले गर्दा क्रान्तिकारी क्रियाकलापले
अलिकति पनि फड्को मार्ने
सकेन। मात्राबाट गुणमा निश्चित रूपमा
परिवर्तन हुन्छ, तर सचेतन पक्षको सक्रिय
भूमिकाले केही दशकमै पनि परिवर्तन
ल्याउन सक्छ भन्ने कुरा कतिपयहरू
व्यवहारमा लागू गर्न चाहौदैनन्। यसरी
अध्ययन गर्दा माओवादीले नेपालको
ऐतिहासिक विशिष्टता, वर्तमान वस्तुगत
पक्ष, विकासको चरण, वर्गविश्लेषण
गरेर, 'बलप्रयोग' को सिद्धान्त अङ्गालेरा
जनयुद्धमा आत्मविश्वासका साथ
होमिएको देखिन्छ। मुख्य कुरा दिशा
सही भयो भने गुणात्मक रूपमा विकास
हुँदै शक्तिशाली बन्छ र सत्ता कब्जा गर्छ,
दिशा गलत भयो अन्ततः खतम भएर
जाए।

जान्छ । नेपालको वर्तमान अवस्थालाई कायथ राखी इतिहासको गतिलाई रोकन खोजे वर्गहरू भनेका सामन्त, दलाल र नोकरसाही पुँजीपति वर्गहरू हुन् । यिनीहरू साम्राज्यवादको आडभरोसामा नेपालका शासकवर्ग बनेका छन् । यो वर्गलाई पराजित नगरेसम्म देश अगाडि बढ्न सक्छैन । किसान, मजदुर, श्रमिक, प्रगतिशील बुद्धिजीवी तथा अन्य सबै उत्पीडित वर्गहरूको मुक्ति प्रतित्रियावादी वर्गहरूसँगको हितसँग टकराएको छ । आजको तात्कालिक अन्तर्विरोध नै यही हो । यसको समाधान राष्ट्रिय र जनतान्त्रिक क्रान्ति नै हो । यसको संरक्षित रूप नै नयाँ जनवादी व्यवस्था हो । गुणात्मक रूपको अन्तर्विरोधालाई गुणात्मक रूपकै क्रान्तिकारी सङ्खरणहरूको माध्यमबाट मात्र हल गर्न सकिन्छ भन्ने माओको द्वन्द्ववादी सिद्धान्तलाई प्रहण गर्न नसकेकाले विगतका कम्युनिस्ट आन्दोलनको दिशा अघि बढ्न सक्ने । परिणामतः नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलन लामो समयसम्पर्क वैधानिक र सुधारवादी दिशाको वृत्तमा घुमिरह्यो । मित्रतापूर्ण अन्तर्विरोधरताई 'बलप्रयोग' को सिद्धान्तअनुसार हल गर्नुपर्छ भन्ने द्वन्द्वात्मक कडीलाई पक्रेर माओवादीहरूले जनयुद्धको थालनी गरेका हुन् ।

विश्वमा सर्वहारा वर्गले
गरेको क्रान्ति सारमा २ किसिमको
मात्र देखिएको छ । एउटा सशस्त्र
विद्रोह हो र अर्को दीर्घकालीन जनयुद्ध
हो । सशस्त्र विद्रोहको लाइनले
शक्तिसञ्चय गरेर एकौचौटि केन्द्रीय सत्ता
कब्जा गर्ने रणनीति बनाउँछ । यसले
शक्तिसञ्चय नहुँदासम्म जनसङ्खर्षलाई
संचालन गरेर गएको हुन्छ । दीर्घकालीन
जनयुद्धको लाइनले ग्रामीण वर्गसङ्खर्षको
आधारमा छापामार युद्धद्वारा कमजोर
ठाउँमा प्रहार गर्दै स्थानीय सत्ता प्राप्त गर्दै
अन्तमा केन्द्रीय सत्ता प्राप्त गर्ने रणनीति
बनाउँछ । त्यसैले उनीहरूको नारा हुन्छ
'गाउँबाट सहर धेर' । सशस्त्र विद्रोहले
सहरलाई आफ्नो प्रधान क्षेत्र बनाउँछ भने
दीर्घकालीन जनयुद्धले गाउँलाई । सशस्त्र
विद्रोहले जनसङ्खर्षलाई र वैधानिक
आन्दोलनलाई प्रधान बनाई भन्डाफोरको
नीति लिन्छ र अवैधानिक आन्दोलनलाई
दोस्रो स्थानमा राखेर काम गर्दछ भने
दीर्घकालीन जनयुद्धले गाउँलाई मुख्य
क्षेत्र बनाउँछ र अवैधानिक आन्दोलनलाई
प्राथमिकता दिन्छ र वैधानिक आन्दोलन
तथा जनसङ्खर्षलाई सहयोगीको रूपमा
लिन्छ । यी २ लाइनमध्ये कुन लाइन
ग्रहण गर्ने भने कुरामा नेपाली कम्प्युनिस्ट
आन्दोलनभित्र गम्भीर विवाद छ । जहाँ
उद्योगाधन्दाको विकास भएको छ र
मजदुरवर्गबाट क्रान्ति सम्पन्न हुन सक्छ,

त्यस्ता देशमा मात्र सशस्त्र विद्रोहको लाइन ठीक हुन्छ । यसमा जहजारै-लाखौं मजदुरहरू सामूहिक रूपमा काम गर्छन् र उनीहरू एकै नाराले समेटिन सक्छन् । यो लाइनको आधारका रूपमा लेनिनले अक्टोबर समाजवादी क्रान्ति सम्पन्न गरेका थिए । यो क्रान्तिको विशिष्टताले हाम्रो देशको विशिष्टतासँग मेल खाँदैन । यही लाइनलाई चीनमा वाइमिड र लिलिसानले प्रयोग गर्न खोजेका थिए । त्यो असफल हुनुका साथै पार्टीले पनि दूलो ब्यहोर्नु परेको थियो । नेपाल विकसित देश होइन, कृषिप्रधान देश हो । यहाँको आधारभूत शक्ति किसान हो । त्यसैले यहाँ नयाँ जनवादी क्रान्ति गरेर मात्र समाजवादमा पुन सकिन्छ । क्रान्तिका आधारभूत शक्ति गाउँमा नै छरिएर बसेका छन् । अर्कोतीर राज्यसत्ता एउटै केन्द्रीकृत अवस्थामा छ र आधुनिक हातहीतयारले सुसज्जित छ । यस्ता देशहरूमा एकैचौटि केन्द्रीय सत्ता प्राप्त गर्ने सशस्त्रविद्रोहको लाइन हास्यास्पदसिवाय केही होइन, यो क्रान्तिबाट पछि हट्टू नै हुनजान्छ । त्यसैले माओवादीहरूले स्पष्ट भनेका छन् यस्ता देशहरूमा चिनियाँ क्रान्तिको 'दीर्घकालीन जनयुद्ध' को लाइनलाई नेपालको विशिष्टताअनुसार सिर्जनात्मक ढंगले लागू गर्नु नै सही र वैज्ञानिक हुन्छ ।

नेपालको सन्दर्भमा यही दीर्घकालीन
जनयुद्धको नीतिलाई माओवादीले
आत्मविश्वासका साथ आगालेको
देखिन्छ । यसलाई केटाकेटीपन भन्नु,
आतङ्ककारी देखु र मध्यम वर्गीय
उग्रवाद भन्नु पलायनवादी लाल
बुझकड हुनु मात्र हो । यो कमजोर
मानसिकताको द्योतक मात्र हो ।
क्रान्तिकारी शक्तिलाई बढीभन्दा बढी
उपयोग र परिचालित गर्दै दुस्मनशक्तिलाई
विकेन्द्रित गर्नु, उसको शक्ति कमजोर
पार्दै लैजानु र आफ्नो शक्तिमा बुद्धि गर्दै
जानु दीर्घकालीन जनयुद्धको सार हो ।
यस्तो युद्ध बिनायोजना र बिनातयारी
गर्इदैन । दृढ इच्छाशक्ति, आत्मबल र
आत्मोत्सर्पको भावना जस्ता मानवीय
क्षमताहरू पनि दीर्घकालीन जनयुद्धका
महत्वपूर्ण पक्ष हुन् । माओवादीहरूका
छोटो अवधिका क्रियाकलापहरू
हेर्दा उनीहरूले यी सबै पक्षहरूलाई

गहनतापूर्वक लिएको देखिन्छ ।
माओका अनुसार छापामार युद्ध एउटा यस्तो हतियार हो, जसबाट सशस्त्र र सैनिक दृष्टिले कमजोर भएको राष्ट्रले अपेक्षाकृत बढी शक्तिशाली राष्ट्रका विरुद्ध सङ्घर्ष गर्नसक्छ । प्रतीतियावादीका विरुद्ध जनताले गर्ने क्रान्तिकारी सङ्घर्षहरूमा पनि यो त्याको सही हो । यस्तो प्रकारको जनयुद्ध गर्नहरूले यसलाई ३ चरणमा विभाजित गरेका छन् । प्रथम, सत्रुको रणनीतिक आक्रमणबाट आफ्नो रणनीतिक सुरक्षा र कार्यनीतिक आक्रमण । यसमा मुख्य गरेर आफ्नो शक्ति बचाउने र छापामार युद्धद्वारा सत्रुको कमजोर स्थितमा प्रहार गर्ने गर्दछन् । दोस्रो, रणनीतिक सन्तुलनको अवस्था, यसमा दुसमनले भयझर आक्रमणका लागि आफूलाई सुदूर बनाउँछ र क्रान्तिकारीहरूले पनि हमलाका लागि राम्रो तयारी गर्दछन् । अर्थात यो दुवै बराबर भएको अवस्था हो । तेस्रो, रणनीतिक आक्रमणको अवस्था हो । यसमा क्रान्तिकारीहरूले योजनाबद्ध रूपमा दुस्मनमाथि रणनीतिक हमला गर्दछन् । यसरी जनयुद्ध अधि बढाउने सिद्धान्त नै दीर्घकालीन जनयुद्धको सिद्धान्त हो । माओवादीले यही सिद्धान्तलाई अज्ञीकार गरेको पाइन्छ । माओवादीको जनयुद्ध अहिले प्रथम बाँकी ७ घेजमा

क्रान्ति र डाटा साम्राज्यवाद

● पूर्णबहादुर सिंह ●

सुलझात

आज विज्ञान तथा सूचनाप्रविधिमा अभूतपूर्व क्रान्ति भइहेहो छ। सूक्ष्म यांत्रिकी, कृत्रिम बौद्धिकता र डाटा साम्राज्यवादले गम्भीर चुनौती एवम् महान् सम्भावनाको ढोका खोलिरहेहो छ। आज विश्वमा राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, प्राविधिक, प्राकृतिक, पर्यावरणीयलगायत सङ्कटहरू देखापरिहेको छन्। ती सङ्कटहरूले सिङ्गो मानव जाति आक्रान्त भिन्नरहेहो छ। विज्ञानले नै आजको प्राविधिको विकास भएको छ। विज्ञानप्रविधिले नयाँ सम्भावनाहरूको अध्ययन, अनुसन्धान र अन्वेषण मात्र होइन, कर्तृत सम्भावनाहरूलाई वास्तविकतामा बदलिरहेहो छ। पृथ्वी, अन्तरिक्ष, ग्रह-नक्षत्र आदिले युक्त एवम् अनन्त रहेको विश्वब्रह्माण्डका विषयमा विभिन्न वैज्ञानिकहरूले निरन्तर अवलोकन, अध्ययन, अनुसन्धान र अन्वेषण गरिरहेहो छ। नयाँ सम्भावनाहरूको खोजी पनि भिन्नरहेहो छ। मानव जाति चन्द्रमामा पुयो। आज मञ्जलप्रहलगायत अन्य ग्रहहरूको सम्भाव्यताको अध्ययन भिन्नरहेहो छ। विज्ञानप्रविधिको विकास र प्रयोगले विश्व एउटा गाउँमा परिणत भएको छ। धेरै विषयहरू मानवजस्तै देखिने रोबोट; गुणलले बनाएको मोबाइल फोनको सफ्टवेयरमा संकेन्द्रित भएका छन्। विज्ञानप्रविधिको विकास र प्रयोगले विश्वमा भएको छ। विज्ञानप्रविधिले नयाँ सम्भावनाहरूको अध्ययन, अनुसन्धान र अन्वेषण एवम् अनन्त रहेको विश्वब्रह्माण्डका विषयमा विभिन्न वैज्ञानिकहरूले निरन्तर अवलोकन, अध्ययन, अनुसन्धान र अन्वेषण गरिरहेहो छ। सन् २०११ मा अमेरिकाको स्पासाच्युसेट इन्स्टरच्युट अफ टेक्नोलोजीका एरिक ब्राएनलोफ्सन र एन्ड्यु म्याकार्फीको पुस्तक 'दोझो मेसिन युग' मा यो युग धेरै संज्ञानात्मक कार्यहरूको एउटा वाइफाई हटप्पोटद्वारा न्युयोर्क पार्कको लोकेसन पता लगाउन सहयोग गर्दछ। श्री डी कम्प्युटर मोडेलबाट अनुसन्धानकर्ताहरूले स्क्रिनमा विभिन्न सयोजनहरू बनाउन सक्छन्। वैज्ञानिकहरूले नयाँ सूचना युगको कम्प्युटर प्रयोग गेरेर भीविष्यमा सबै प्रकारका नयाँ अणुहरूसिर्जना गर्ने योजना बनाएका छन्। रसायनशास्त्रीहरूले आफैलाई पुरुषादान गर्नसक्ने, विद्युत उत्पादन गर्नसक्ने, प्रदूषण पता लगाउने, द्युम्र रोकन सक्ने, कौकिनको प्रभावलाई प्रतिरोध गर्नसक्ने र एडसको वृद्धि रोकनसक्ने योगिकहरूको विकास गर्ने सम्भावनाहरूको खोजी र प्रयोग गरिरहेहो छ। सन् २०२० मा रोजर मनेगलसले दूलो डाटाको नामकरण गरे जसको आकार लगाउतार बृहत भिन्नरहेहो छ। सन् २०१२ सम्म मात्र त्यो केही टेराबाइट डाटाबाट जेटाबाइटा पुगेको छ। सन् २०२० मा फोन, कम्प्युटर, सेन्सर र अन्य उत्पादन गर्नसक्ने एक-अर्काको पूरकका रूपमा नभई एकले अकालाई विश्वापन गर्नेछ भन्ने औल्याएका थिए। सन् १९५० बाट कम्प्युटरको विकासपछि दोझो मेसिन युगको सुरु भएको मानिन्छ।

सूचनाप्रविधि, चुनौती र सम्भावना सूचनाप्रविधिले धर्वनि, तस्बिर, अक्षर तथा अङ्कका रूपमा सूचनाहरूलाई विद्युतीय यन्त्रहरू, कम्प्युटर तथा दूसरो सञ्चार प्रविधिको प्रयोगमा भण्डारण, सम्पादन, सम्प्रेषण एवम् प्रवाह गर्दछ। सूचनाप्रविधिलाई कम्प्युटर विज्ञानको एक शाखा पनि मानिन्छ। सूचनाप्रविधिलाई प्रक्रिया, संरचना र विभिन्न प्रकारका डेटाहरूको प्रश्नोधनको सम्प्र अध्ययनका रूपमा परिभासित गरिएको छ। मानव जीवनका सबै क्षेत्रमा सूचनाप्रविधिको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ। आज मानव जीवनका हरेक पक्ष सामाजिक प्रगति, विकास र रूपान्तरणमा सूचनाप्रविधिको भूमिका धेरै बढिरहेको छ। विज्ञान तथा सूचनाप्रविधिलाई प्रक्रिया, संरचना र विभिन्न प्रकारका डेटाहरूको प्रश्नोधनको सम्प्र अध्ययनका रूपमा परिभासित गरिएको छ। मानव जीवनका सबै क्षेत्रमा सूचनाप्रविधिको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ। आज मानव जीवनका हरेक पक्ष सामाजिक प्रगति, विकास र रूपान्तरणमा सूचनाप्रविधिको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ। विज्ञान तथा सूचनाप्रविधिलाई कही मानिसहरू क्रान्तिको बाधक मात्र होइन, त्यसका कारण क्रान्तिलाई कोरा कल्पना एवम् असम्भव ठान्डछन्। त्यो विभ्रम मात्र हो। विज्ञान तथा सूचनाप्रविधिले विश्वमा क्रान्तिको नयाँ क्षितिज खुलिरहेको मात्र होइन, त्यसलाई हाइपर क्लाउडस मार्टिन स्वावलम्बने सन् १९१६ मा चौथो औद्योगिक क्रान्तिले नयाँ प्रविधिक विद्युतांशु तथा उत्पादक शक्ति भन्ने होइन। अबको उत्पादक शक्ति मानिस होइन, विज्ञान तथा सूचनाप्रविधि जोडिएको छ तर विज्ञान तथा सूचनाप्रविधि नै उत्पादक शक्ति भन्ने होइन। विश्वब्रह्माण्डमा कहीं-कैतै पनि त्यस्ता अदृश्य भगवान् छैनन् जसले सफ्टवेयर निर्माण र सञ्चालन गर्नु। इतिहासमा तब महान् आर्थिक परिवर्तनहरू भए जब मानिसहरूले नयाँ ऊर्जा प्रणाली भेद्भान्न र तिनीहरूलाई व्यवस्थित गर्न नयाँ सञ्चार मिडिया सिर्जना गरे। ऊर्जा प्रणाली र सञ्चार मिडियाको संयोगमा योगादा एवम् निर्माणमा अपरिहार्य एवम् युगीन कार्यभार हुनेछ।

मानव जातिले बाँच र अस्तित्वका लागि प्रकृतिसँग सङ्कर्ष र भौतिक मूल्यको उत्तादनका निर्मित प्रकृतिको प्रयोग गर्दछ। द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्वदृष्टिकोणवाट हेर्दा प्रकृतिसँगको सङ्कर्षमा मानव जातिको सामाजिक सम्बन्ध, सामाजिक सङ्गठनका रूप र मानवचेतनामा व्यापक परिवर्तन भिन्नरहेहो छ। सामाजिक जीवन र भौतिक परिवेशले मानिसको चेतना निर्धारण गर्दछ। भौतिक जगत् पहिलो र मानवचेतना दोझो हो। क्रान्तिकारी कम्प्युनिस्टहरूले विश्वका हरेक घटना, परिघटना, महासङ्कट र महान् सम्भावनाहरूलाई द्वन्द्वात्मक तथा ऐतिहासिक भौतिकवादी विश्वदृष्टिकोणका आधारमा विश्लेषण र संश्लेषण गर्न जस्ती छ। विज्ञान तथा सूचनाप्रविधिको युगावधिवा युगीन कार्यभार पूरा गर्न असम्भव छ। विश्वसाम्राज्यवादको पहुँच, प्रयोग र नियन्त्रणमा रहेको विज्ञान तथा सूचनाप्रविधिलाई आमश्रीमिक जनताको पहुँच र प्रयोगमा ल्याउनु त्रान्तिको अपरिहार्य एवम् युगीन कार्यभार हुनेछ।

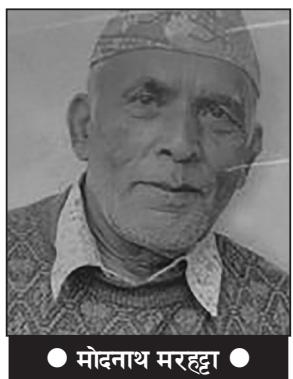
पृष्ठभूमि मानव समाजको उत्पत्ति र विकाससँगी विज्ञान तथा सूचनाप्रविधिको पनि विकास एवम् विस्तार भिन्नरहेहो छ। विज्ञान तथा सूचनाप्रविधि पनि परम्परागतबाट अत्याधुनिकमा विकास र विस्तार भिन्नरहेहो छ। १९ औं शताब्दीमा स्टिमद्वारा सञ्चालित प्रिन्टिंग र टेलिग्राम कोइलाद्वारा सञ्चालित जटिल रेल र कारखाना प्रणालीलाई जोडिने र व्यवस्थापन गर्न सञ्चार माध्यम बनेको थिए। २० औं शताब्दीलाई बेलायती प्रस्तुतामा

बाहिर निकाल्छ। मानिस चाहे गुगल, फेसबुक, टिवर, इबै, अमेजन, इमेल, भाइबर, हवाट्रस्एप, टिकटक आदि जुन्सुकैसँग जोडियोस, मानिसको सबै डाटा विश्वव्यापी भिन्नरहेहो हुनेछ। एप्लसँग अर्हिते 'फाईल माई फ्रेन्ड्स' भन्ने आईफोनको फिचरले हरेक व्यक्तिको लोकेसन ट्र्याक गर्न र नेटवर्कमा अर्सेस सम्पर्क गर्न सम्भव तुल्याउँछ। न्युयोर्क विलन वेब ह्याकाथनको इकोनोपको वेबसाइटले उपभोक्ताहरूको ऊर्जा दक्षता निर्धारण तुलना गर्न सम्भव तुल्याउँछ। पकिम्फी नामको एप्ले प्रयोगकालीन विश्वव्यापी पार्कको लोकेसन पता लगाउन सहयोग गर्दछ। श्री डी कम्प्युटर मोडेलबाट अनुसन्धानकर्ताहरूले स्क्रिनमा विभिन्न सयोजनहरू बनाउन सक्छन्। यस्ता डाटा वा प्रविधि भीमकाय कम्पनीहरूले ऊर्जा वा तेल विभिन्न विवरकामा सामग्री, इन्टरनेट कोटि कम्पनीहरूले विभिन्न सञ्चालित विश्वव्यापी भिन्नरहेहो अवधारणा अधिक सारोको थिए। सन् १९९० को दशकको अन्त्यदेखि इन्टरनेटको तीव्र प्रयोगसँगै विश्ववर्तमानको गणना गर्ने क्षमता पनि धेरै बढ्दो छ। सन् १९९९ मा आधिकारिक रूपमा इन्टरनेट अफ टेक्नोलोजीको लोकेसन विश्ववर्तमानको गणना गर्ने योजना बनाएको छ। आज डाटा वा प्रविधि भीमकाय कम्पनीहरूले ऊर्जा वा तेल विभिन्न विवरकामा सामग्री, इन्टरनेट कोटि कम्पनीहरूले विभिन्न सञ्चालित विश्वव्यापी भिन्नरहेहो अवधारणा अधिक सारोको थिए।

विकास गरेको इन्टरनेट कम्प्युटर सञ्जाललाई जोडिने विश्वप्रणाली बिनरहेहो छ। इन्टरनेटले सुरुदेखि अन्त्यसम्म सर्वर र ग्राहक विश्वव्यापी भिन्नरहेहो अवधारणा अधिक सारोको थिए। सन् १९९९ मा एक ब्रिटिस्म कम्प्युटर विश्ववर्तमानको गणना गर्ने योजना बनाएको छ। आज डाटा वा प्रविधि भीमकाय कम्पनीहरूले ऊर्जा वा तेल विभिन्न विवरकामा सामग्री, इन्टरनेट कोटि कम्पनीहरूले विभिन्न सञ्चालित विश्वव्यापी भिन्नरहेहो अवधारणा अधिक सारोको थिए। यस्ता डाटा वा प्रविधि भीमकाय कम्पनीहरूले ऊर्जा वा तेल विभिन्न विवरकामा सामग्री, इन्टरनेट कोटि कम्पनीहरूले विभिन्न सञ्चालित विश्वव्यापी भिन्नरहेहो अवधारणा अधिक सारोको थिए। यस्ता डाटा वा प्रविधि भीमकाय कम्पनीहरूले ऊर्जा वा तेल विभिन्न विवरकामा सामग्री, इन्टरनेट कोटि कम्पनीहरूले विभिन्न सञ्चालित विश्वव्यापी भिन्नरहेहो अवधारणा अधिक सारोको थिए।

गुगल, एमेजन, फेसबुक र एप्ललाई चाजनाको गिरोहको संज्ञा दिएका छन्। सीएनबीसी नामको टेलिभिजन कार्यक्रमका सञ्चालक जिम केमरले सन् २०१३ मा फेसबुक, एप्ल, एमेजन, नेटफ्लिक्स र गुगललाई पूर्ण नियन्त्रण गरेको बताएका छन्। सन् २०१५ पछि हवाबै, डिझी, जेर्डिंग र वाइट डाटा विभिन्न सञ्चालित विश्ववर्तमानको गणना गर्ने क्षमता पनि धेरै बढ्दो छ। सन् १९९९ मा आध

जेल बसाइका ती दिनहरु : आठ

● मोदनाथ मरहटा ●

लेखन पर्ने क्राहरु

आपैंभित्र कतिपय अस्वीकृतिहरूले स्थायी डेरा जमाएका छन् म खोजतलासको अभियनमा छु। धर्मितेरु रूप फेर्ने अभियनमा छ। केहिदिनको बदली पछि आकास स्वच्छ र खुला देखिन्छ। पुसे पहारको फाइदा लिएर म कारागारको पश्चिमी बुर्जा मुनि उभिएको छु। कारागारको पर्खालिले छेक्न नसकेको आहाले डाँडामाथिको बन नाजिन्दै गएको देखिन्छ। गोखाली बजारियाहरु त्यो बनलाई रानिन भन्छन्। शिशिको लक्षण देखिए गर्दा पातहरु भई गएको र रूप बदलन लागेकोमा एकप्रकारको सुन्दरता भल्केको छ। म आपामो टाउकोसँगै दृष्टि धुमाउछु। दक्षिणितर हल्कदै गएको र थुम्का थुम्की परेको ठिङ्गेस्वाँगा नजिक नाम्जाली डाँडाको दृश्य आँखामा ठोकिन आउँछ। यो त्यही नाम्जाली डाँडा हो

जसको अँगनमा कर्गी योधाहरूको रात कट्टियिएको छ। खोतेले हेर्ने आँट गर्ने सकियो भने सर्वै युवाहरूको हाड भेटिन सक्छ। मेरो नाज्ञो आँखाले नाम्जाली डाँडाको नाज्ञो रूपको साज्जोपाज्ञो दृश्य समेत्न भ्याउदैन। प्रकृतिमा रुख विरुवा नाज्ञो हुँताको दृश्य र हीतियार बोकेका जत्याहरूको नाज्ञो चरित्रमा आनको तान

फरक छ।

पुर्वितरको ध्यान मोडेर म उत्तरितर फर्किन्छु। कारागार भवनको भण्डे दुइसय मिटरको दुरिमा एउटा वयस्क पलाँसको वृक्ष छ। यसको अवयवमा छिफ्फुट कोपिला लागेका छन्। भर्खर फक्रन लागेका राता पत्रहरु हेरेर म एकछिन गम खान्छु। यो वृक्ष कति शान्त र स्थिर छ। जिसुकै दूलो

बनस्पती जगतले मानव लगायत कैयन प्राणिलाई अविसजन दिएको छ। म यतिबेला समकक्षी मित्र र म बिच तुलना गर्नु एउटै प्रकृतिका मुद्दा व्यहोरेका हामी थुनुवा एक अकार्प्रति सद्भाव राख्न पनि हिचिक्चाउँछौं।

एउटै आस्था द्वनु भनेको एउटै परिवार हुँ हो। हामी आस्थाको बान्दहरु एउटै भान्सामा पाकेको भात खान्छौं। त्यो बाहेक

हामी इच्छा वा हैसियत अनुसार माछ मासु पनि खान रुचाउँछौं। आज बिहान मात्र चुटियोस् चोटहरु बोकेर उ चुपचाप उभिएको छ। तर म मान्छे नामको प्राणी एक दर्को पानीमा भिर्जिदा ओत खोजेर भौतारिन्छु। आडमा अलिकती ठण्डी खसोस् यिनै बृक्षका हांगाविगा बालेर न्यानो अनुभव गर्नु। प्रकृतिमा रमाएका

बर्षां द्वारा उ चुपचाप उभिएको छ।

पुसे जाडोले काठियोस् वा बैशाखे असिनाले चुटियोस् चोटहरु बोकेर उ चुपचाप उभिएको छ। तर म मान्छे नामको प्राणी एक दर्को पानीमा भिर्जिदा ओत खोजेर भौतारिन्छु। आडमा अलिकती ठण्डी खसोस् यिनै बृक्षका हांगाविगा बालेर न्यानो अनुभव गर्नु। प्रकृतिमा रमाएका

बर्षां द्वारा उ चुपचाप उभिएको छ।

मैले एकछिन गम खाएँ यी दुबै बिषय अति हुन्। एउटा आस्था बोकेर यहाँसम्म आएका हामी सादा खानामा चित बुझाउन सक्दैनौ। कारागारमा आइयोपछि राज्यले जुन सिदा उपलब्ध गराएको छ त्यसप्रतिको बिरोध आलोचना आफ्नो ठाउँबाट हुन् न्यायपूर्ण हुँच तर यस बिषय हाम्रो प्राथमिकतामा पर्दैन।

हामी आस्थाका कारणले जेलभित्र नजरबन्दमा छौं। जे होस आजसम्म सुरक्षित छौं तर बाहिर बन जङ्गल गाउँ बस्ती बजार असुरक्षित छन्। हामी थुनुवाहरु भावनाले त्यो बिषयलाई महत्व दिईनौ। आज पनि कतिपय साथिहरु जि प्र का र नाम्जाली डाँडा ब्यारेकमा गैह कानुनी थुनामा छन्। सदरमुकाम बाहेक बाहिर राखिएका सुरक्षा क्याम्पिभित्रको अवस्था कति कष्टकर होला हामी चिन्तन गर्दैन।

गोरखा कारागार

२०५९ पुस २८

प्रचण्डुले ज्वाइँलाई मन्त्री बनाएपछि सहिद सन्तती फाउन्डेसनदेखि पार्टीपंक्तिसम्म तीव्र असन्तुष्टी, विरोधमा जारी गरे

काठमाडौं। नेकपा (माओवादी केन्द्र)ले प्रदेश नं. १ सरकारको मन्त्रिमण्डलमा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालका काल्पन्ज्या ज्वाइँ जीवन आचार्यलाई मन्त्री नियुक्त गरेपछि सहिद तथा बेपता योद्धा सन्तती फाउन्डेसनले कडा आपत्ति जनाएको छ।

आचार्यलाई मन्त्री नियुक्त गर्दा जनभावना र अहिलेको वस्तुगत आवश्यकतालाई ख्याल नारेको भन्दै फाउन्डेसनले जातीय, क्षेत्रीय, वार्षिय तथा योगदान एवम् लाल र निष्पूण, सबै हिसावले आचार्यभन्दा धेरै योग्य अन्य सासदलाई पापादा लगाइएको छ।

फाउन्डेसनले प्रधानमन्त्री तथा पार्टी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डले का ज्वाइँ आचार्यलाई मन्त्री नियुक्त गरिएले नेतृत्वप्रतिको जनविश्वास घटाउने तथा पद र शक्तिको लागि निर्विज्ञ निर्णय गर्ने बिकृत अस्तासलाई प्रेरित गरेको छ।

यो माओवादी संस्कृती हैन। औपचारिक तर्क गरेर यसको दोष अरु कसैलाई दिन समिक्षाला तर त्यसो गर्नु सर्वथा गलत हुँच, औपचारिकता र अमूर्ताको बहसले सुद्धिकरण र रूपान्तरण सम्भव छैन। व्यवहारः यसको सम्पूर्ण जिम्मेवादी कमरेड प्रचण्डलाई जान्छ र उहाँले तै लिनु पर्छ, विज्ञितमा भनिएको छ, 'नि:सन्देह माओवादी आन्दोलनमा नेतृत्वको योगदान उल्लेख रहेको छ तर यो आन्दोलन र परिवर्तनको लागि हजारौं सपूतहरुको बलिदान र लाखौंको समर्पण विना नेतृत्वको योगदान सम्भव थिएन। इतिहास बदल्न

बलिदान दिनै तिनै सपूतहरुको सन्तती हुनुको नाताले यो फाउन्डेशन र यसका सदस्यहरूले पनि आवश्यक पर्दा इतिहासको रक्षार्थ बोगेको रात जस्तै प्रट देखिने र छुँने भाषामा बोल्नुपर्छ। यस्तै हुने हो भने हामीले भने पर्ने हुँच- लोपी आँखाहरुबाट त्यागी इतिहासको रक्षा हुन सक्दैन तर त्यसो भन्नु अधिय हामी कमरेड प्रचण्डलाई आग्रह गर्न चाहन्छौं- उक्त निर्णय शिश्रतापूर्वक सच्चाउन लगाईयोऽ।

पार्टी अध्यक्ष कमरेड प्रचण्डले बारम्बार भनेको मुख्य आवश्यकता

पार्टी निर्माण र सुद्धिकरण अहिलेको मुख्य आवश्यकता

आलोपालो

दर्शनशास्त्र : सिद्धान्त तथा व्यवहार

दार्शनिक प्रवर्ग, जसले मानिसहरूका सामाजिक-ऐतिहासिक क्रियाकलापका आत्मिक तथा भौतिक पक्षहरूलाई संकेत गर्दछन् । ती क्रियाकलापहरू हुन् : प्रकृति तथा समाजको ज्ञान तथा रूपान्तरण । सिद्धान्त समाजको आत्मिक सिर्जनाको परिणाम हो, जसले क्रियाकलापका उद्देश्यहरूको गठन गर्दछ र तिरीहरूको पूर्तिको साधन निर्धारित गर्दछ । सिद्धान्त मानव-क्रियाकलापका वस्तुहरूका विकसित भइहेका अवधारणाहरूको रूपमा विद्यमान हुन्छ । अनुभववाद तथा प्रत्यक्षवादभन्दा भिन्न मार्क्सवादी दर्शनले व्यवहारलाई व्यक्तिको इन्द्रियानुभविक आत्मगत अनुभव, वैज्ञानिकको प्रयोग, आदि मात्र मान्दैन ।

त्यसले यो मान्दछ बि व्यवहार मानिसहरूको यस्तो क्रियाकलाप हो, जसले समाजको अस्तित्व तथा विकासलाई सुनिश्चित गर्दछ, यसले सबभन्दा बढी भौतिक उत्पादनको वस्तुगत प्रक्रियालाई सुनिश्चित गर्दछ, जुन मानव जीवनको आधार हो, साथसाथै यो वर्गहरूको क्रान्तिकारी तथा रूपान्तरणकारी क्रियाकलाप तथा व्यावहारिक सामाजिक क्रियाकलापका सम्पूर्ण अन्य रूप हो, जसले जगतमा परिवर्तन ल्याउँदछन् । व्यवहार ज्ञानको आधार तथा सत्यको कसी हो । मानिसहरूको क्रियाकलाप सदा उद्देश्यमूलक हुन्छ । मानव-ईतिहासको आरम्भमा हाम्रा पूर्वजहरूलाई केवल लिंग तथा उमेरअनुसार श्रम-विभाजनको ज्ञान मात्र थियो, तर पनि त्यो उद्देश्यमूलक हुन्थ्यो । त्यस बेला न त कुनै विशेष सैद्धान्तिक क्रियाकलाप थियो र न सिद्धान्त नै थियो ।

कृषि तथा पशुपालनमा सामाजिक श्रम-विभाजनले यस्तो उत्पादक श्रमको उत्पत्तिको मार्ग प्रशस्त गर्यो, जसले पहिलो पटक उत्पादनका साधनहरूको उत्पादन (उदाहरणको लागि, खेतीको लागि जमिनको खननजोत र रोपाई) लाई उपभोगका साधनहरूको उत्पादन (वाली उठाउनु, गोदाममा भर्नु तथा प्रोसेधन) बाट पृथक गर्यो । यो श्रम-विभाजनको फलस्वरूप मानिसिक श्रम शरीरिक श्रमबाट पृथक भयो तथा समाजको वर्गीय श्रेणीकरण भयो । यसको साथसाथै सिद्धान्त तथा व्यवहारको उत्पत्ति र पृथक्करणका पूर्वाधारहरूको निर्माण भयो । उत्पादनका साधनहरूको उत्पादनले प्रत्यक्ष जीवन्त आवश्यकताहरूको पूर्ति गर्दैन । त्यसले अन्तिम सामाजिक उद्देश्यहरूको सिद्धिको आधारको काम गर्दछ, जबकि त्यसका आफ्ना उद्देश्यले श्रमको संगठन तथा प्रबन्धको अपेक्षा गर्दछन् ।

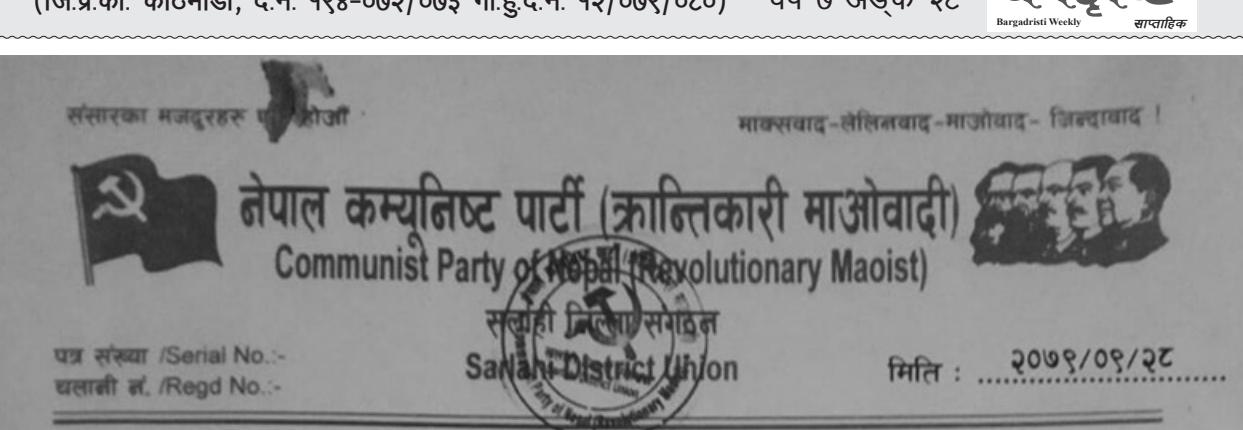
उदाहरणको लागि, बाँझो जमिनमा भावी कार्यको नियोजनको अर्थ त्यसको यथार्थतामा अभैसम्म अस्तित्वहीन सीमाहरूलाई देख्नु, जमिनलाई बाँझो जमिनबाट मनमा अलग गर्नु हो । यसरी सामाजिक श्रम-विभाजनमा एउटा यस्तो क्रियाकलाप पृथक भयो, जसले समाजको वर्गीय विभाजनका अवस्थाहरूमा वस्तुहरूका उद्देश्यमूलक परिवर्तनहरूका उपायहरू र साधनहरूबाट काम लिन्छ, भौतिक बाँझी ४ घेजमा

सामाजिक सञ्जाल प्रयोगमा सचेतता अपनाओ

- सामाजिक सञ्जालमा अपरिचित व्यक्तिको साथी बन्ने अनुरोधलाई विश्वस्त भएर मात्र प्रतिक्रिया जनाओ ।
- अपरिचित व्यक्तिलाई जथाभावी साथी बन्न अनुरोध नपठाओ ।
- सामाजिक सञ्जाल तथा अन्य विद्युतीय माध्यमबाट चिट्ठा पुरस्कारजस्ता आर्थिक प्रलोभनका प्रस्तावको भ्रममा नपराउ ।
- आफूले प्रवाह गरेका सन्देश वा सूचनाबाट समाजमा पर्नसक्ने नकारात्मक प्रभावको ख्याल गराउ ।
- आफ्नो सन्देशले कुनै व्यक्ति वा अन्य कुनै समुदायको आत्मसम्मानमा चोट नपूऱ्याउ ।

नेपाल सरकार विश्वापन बोर्ड

श्रीमान् जिल्ला प्रमुख अधिकारी ज्यू,
जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सलाही ।

विषय : - ज्ञापन पत्र सम्बन्धमा ।

उपरोक्त सम्बन्धमा सागरनाथ वन विकास परियोजनाको जमिनमा बर्धी देस्ति बसोबास गर्दै आएका हामी भूमिहिन सुकुम्बासीहरूको बस्त र बाढ्न पाउनु पर्ने जन्मसिद्ध अधिकारको प्रयोग गर्दै संघर्ष गर्नेक्रममा मिति २०६६/१२/२७ गतेका दिन हामी भूमिहिन सुकुम्बासीका प्रतिनिधि सागरनाथ वन प्रयोजनाका प्रतिनिधि र नेपाल सरकारका प्रतिनिधिहरूको सम्पूर्ण बैठकले समस्या समाधानका निमित्त महत्वपूर्ण निर्णय गरेको थियो । निर्णय भएको बर्धाईदिन सम्म हामी प्रतिक्षामा बस्तीं तर आजसम्म पनि कार्यान्वयन हुन सकेन । यस अवस्थामा विगतका निर्णयहरूको कार्यान्वयनका निमित्त स्मरण गराउदै विगत देस्ति बसोबास गर्दै आएका हामी भूमिहिन सुकुम्बासीहरूको बस्त पाउन भ्यारेन्टका लागि लालपुर्जा उपलब्ध गराई बाढ्न पाउने अधिकारको भ्यारेन्टी गराई दिनुहुन अनुरोध गर्दैदै ।

साथै विगतका निर्णयहरूको तत्काल कार्यान्वयन गरि आगामि दिनमा बन क्षेत्रलाई व्यवस्थित बनाइ परिचालन गर्न भूमिहिन सुकुम्बासी, प्रतिनिधि, सागरनाथ वन परियोजनाका प्रतिनिधि, नेपाल सरकारका प्रतिनिधि समेतको एक शक्तिशाली समिति गठन गरि कार्यान्वयन गरियोस ।

यसर्थ हामी भूमिहिन सुकुम्बासी, सरोकारवाला जनताको भावनालाई कतिपनि कमजोर नठानी ज्ञापन पत्र बुझाएको ३५ दिन भित्र समस्या समाधानका लागि पहल कदमी लिइयोस् । अन्यथा बाध्यमार र संघर्षमा जानुपर्ने अवस्था नआवस भन्न पनि अनुरोध गर्न चाहन्दै ।

बोद्धार्थ

१. सागरनाथ वन विकाश परियोजना
२. राष्ट्रिय भूमी आयोग, सलाही

सेक्रेटरी
सुमन अधिकारी

नेपाल कम्यूनिष्ट पार्टी क्रान्तिकारी माओवादी
सलाही

भएको थियो भक्त बहादुर श्रेष्ठका दुई छोरीहरू प्रभा श्रेष्ठ र प्रतिभा श्रेष्ठ सहित परिवारका सदस्यहरूको समेत उपस्थितिमा सम्पन्न उक्त कार्यक्रमको संचालन प्रतिष्ठानका सदस्य सचिव उमाकात आचार्य र स्वागत मतव्य नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) मकवानपुर जिल्ला सेक्रेटरी दिनेश बर्तेलाले प्रस्तुत गर्नु भएको थियो । सृति दिवसको अवसरमा २७ गते विहान गुम्बाडाङ्गा स्थित भक्त बहादुर श्रेष्ठका भतिज गोपाल श्रेष्ठ, नेकपा बहुमतका नयन, नेकपा मसालका रामहरि धिताल, पत्रकार प्रताप विष्ट लगायतले भक्त बहादुर श्रेष्ठका व्यक्तिका विभिन्न आयामहरूको बारेमा चर्चा परिवर्चा गर्नु भएको थियो ।

२०७९ पौष २७ हेटौंडा

देशव्यापी रूपमा उजुरी लिएको थियो ।

सलाही, महोत्तरी, धनुषासहित मधेशका धेरै जिल्लामा मिरव्याजबाट सर्वानुसारी परिवारका थिए ।

डीसी ग्राहाँस

